

970104-1

(Dnes ráno – před desátou hodinou – zavolal do Písku Martin Palouš, aby mi oznámil, že prezident na slavnostním zasedání vědecké rady UK k 20. výročí vzniku Charty 77 – 10.1. – mluvit nebude a že tedy to bude na mně. Mám k dispozici asi čtvrt hodiny, historií se zabývat nemusím, to prý obstará děkan Hendrych, mám proto obsahově naprostou svobodu. Pak ještě znovu zavolal, že by bylo dobře, kdyby překladatelé měli text už v ruce, aby překlad byl předem připraven. Slíbil jsem, že text bude k dispozici po našem příjezdu z Písku, tj. 8.1. k večeru. Den předtím musím ještě být v Českých Budějovicích na vědecké radě Jihočeské univerzity.) – Pak mi bylo dost špatně, do Budějovic jsem nejel (omluvil jsem se). Po návratu do Prahy jsem našel osobní dopis rektora Malého a pozvánku na zasedání a na recepci po něm následující. –

Význam Charty 77 už v situaci před dvaceti lety přesahoval a dodnes přesahuje to, co lze vyčíst z textu základního prohlášení. Skutečný význam můžeme rozpoznat jen s přihlédnutím ke kontextu, v němž teprve se může vyjevit. Historikové by se měli nepochybně snažit o rozpoznání významu Charty 77 v souvislosti s kontextem tehdejší doby a situace; a měli by se snažit to učinit sine ira et studio – a ovšem také nezatíženi vlastními komplexy. Možná ovšem, že daleko „věcnější“ a také důležitější je snažit se rozpoznávat onen význam v souvislosti s kontextem dnešním. Charta totiž náleží k těm událostem, k těm fenoménům, jejichž těžiště není ani v tom, co znamenaly kdysi a jak se jim kdysi rozumělo, ale ani v tom, co znamenají nadčasově a jak se jim může rozumět bez ohledu na dějinné resp. historické souvislosti: je to spíše stopa jakási výzvy, kterou z podstatných důvodů nelze přiměřeně uchopit v její nadčasovosti resp. mimočasovosti, a kterou už vůbec nelze fixovat v nerozlučitelnost s určitým dějinným (historickým) pochopením a prosazením, ale která musí být v každé době pochopena jako nová (a tedy nově), jako aktuální a jako naléhavě vyžadující odpověď, reakci hic et nunc.

(Písek, 970104-1.)